

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IX. Objectiones quædam contra metaphysicum Essentiæ Divinæ
conceptum, in actu prima intelligendi à nobis statutum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

TOMVS I. tiam, seu Essentiam. Quo etiam modo non incongruè intelligitur a. 2. ejusdem quæstionis, dum ait Deum se per seipsum intelligere; solum enim contendit, ut patet ex contextu, non intercedere realem distinctionem inter intellectiõnem & objectum, dum Deus se intelligit, quod tamen in nobis contingit.

V. Quod verò, dum S. Thomas affirmat Intelligere Dei esse eius Esse, & alia hujusmodi, hæc solum arguant loqui S. Doctorem de identitate reali, non rationis, constat ex similibus loquendi formulis circa alia Dei Attributa: sic enim I. p. q. 10. a. 2. Corpore, sine, loquitur de Aternitate: Sicut, inquit, Deus est sua essentia, ita est sua Aternitas. Et quæst. 19. a. 1. in fine Corporis disputans de Dei Voluntate, In Deo, inquit, sicut suum intelligere est suum Esse, ita & suum velle. Ubi manifestum videtur loqui eum solum de identitate reali; nam initio Corporis dixerat voluntatem in Deo sequi intellectum, ergo ratione secundum S. Thomam distinguuntur, & Deus est suum velle realiter tantum, & identificè. Sic S. Doctõr alia Dei Attributa, ut esse Omnipotentem, Bonum, &c. interdum ait esse de Essentia Dei; quæ non nisi de reali identitate intelligi possunt, cum S. Thomas variis locis admittat distinctionem Attributorum ab Essentia. Eodem etiam modo explicandi sunt alii Patres, sicubi Intellectiõnem, seu Intelligere Divinum esse dicunt illius Essentiam.

Voluntas in Deo juxta S. Thomam sequitur intellectum.

VI. Ratio demum Conclusionis est; ex communi quippe, & apud omnes recepta definitione, Essentia cujusque rei est illud quod rem illam primò ab omni alia distinguit, reliquorũque, quæ in eâ reperiuntur, radix est & fundamentum. Hanc enim ob causam cum Aristotele docent Philosophi omnes, Essentiam hominis esse Animal Rationale, quod nimirum hæc prædicata & hominem primò ab omni non homine distinguant, & passiones ejus ac proprietates, Admirativum scilicet & Risibile ab iis ratione nostrâ tanquam à radice oriuntur, sicut passiones Physicæ ab essentiâ Physicâ verè & realiter promanant.

VII. Hinc ergo constat, Essentiam Dei Metaphysicam in actuali intellectu non consistere, utpotè ante quam aliud illâ prius concipimus, actum scilicet primum intelligendi Insutum & A se, per quam Deus & à prædicato omni intra Deum, non transcendente, rebusque extra eum universis distinguitur, estque ratione nostrâ actualis intellectiõnis, cæterorumque ad eam consequentium radix; sicut secundum Philosophos Animal Rationale est radix Metaphysica Admirativi ac Risibilis in homine.

I. Obicit: à parte rei nullus est ordo prioris aut posterioris: ergo nec ratione,

OBICIES primò: in Essentia Divina reipsâ nulla est prædicatorum series, aut distinctio, nullus ordo prioritatis aut dignitatis: ergo nec ratione nostrâ. Hanc objectionem, cui nonnullos plurimum insistere animadverto, aliquoties jam supra tetigi, ut scet. prima hujus Disputationis num. 3. 4. & 5. & scet. 4. num. 1. 2. & 3. ostendique hunc procedendi modum & Philosophis omnibus

cum Aristotele adversari, & Theologis cum S. Thoma, ubique Essentiam in Deo ab Attributis distinguente, & tum inter eam & Attributa, tum Attributa inter se, ratione nostrâ prioris & posterioris, atque etiam dignitatis ordinem agnoscente. Sic I. part. quæst. 10. a. 2. Corp. ordinem prioris & posterioris agnoscit inter Immutabilitatem Dei & ejus Aternitatem: Ratio Aternitatis, inquit, consequitur Immutabilitatem. Et quæst. 19. tantundem docet de Intellectu respectu Voluntatis: Voluntatis, inquit, Intellectum consequitur. Ut mirum mihi accidat, recentiores quosdam Theologos hunc S. Thomæ circa Attributa Divina discurrendi modum, & Aristotelis circa prædicata creata, Rationalitatem scilicet & Risibilitatem in homine, prioritatemque inter ea ac posterioritatem statutum rejicere, non ut peregrinum tantum, sed inutilem.

Dico itaque, licet à parte rei nullus sit ordo prioritatis aut dignitatis in prædicatis Divinis, cum in re, nulla sit inter illa distinctio, sed omnimoda identitas; esse tamen in Naturâ Divina, etiam à parte rei, fundamentum, ut intellectus noster prædicata illa inadæquatè representet, & instar rerum creaturarum prioritatem in iis, & posterioritatem concipiat, ut latius dictum est scet. 7. n. 2. 3. & 11. Quod verò in rationibus illis sic præcisè appareat inæqualitas, & ordo quidam dignitatis, videtur manifestum: Intellectus quippe solitariè hoc modo sumptus est perfectior Immensitate & aliis quibusdam prædicatis simili ratione conceptis, & sigillatim sumptis.

Objicies secundo: non subsistere rationem, quam scet. præcedente num. 6. assignavimus ad probandum Essentiam Divinam ultimò, & completè constitui per actum primum intelligendi, quod scilicet per hunc conceptum primò ab omni alio distinguitur; nam materia celi (in sententia eam statuente unius tantum formæ susceptivam) calum primò ab omni alio distinguit, & tamen non est materia illa adæquatam essentia celi constitutum, utpotè quod partialiter etiam, imò multo perfectius constituit formâ.

Resp. Principium illud, Quod rem primò ab omni alio distinguit, eam ultimò in suo esse completè constituit, si in eo solum genere usurpetur, pro quo à Philosophis est institutum, nempe pro compositione Metaphysicâ, tenere semper, ut per singula discurrendo constat. Sic in homine prædicata illa universalialia, Ens, Substantia, Corpus, Vivens, Animal, hominis essentiam completè non constituunt, quia eam ab omni alio non distinguunt: ubi verò accedit differentia Rationalis, jam habemus hominè quoad essentialia plenè constitutum, & completum. Idem est de Rugibili in leone, Humibili in equo, & sic de cæteris. Hoc verò Principium aliò transferre, eoque in compositione Physicâ uti, est illo abuti, & ad id adhibere, ad quod non est institutum: nil ergo mirum, si illic deficiat.

Ratio verò hujus ulterior est: nunquam enim in compositione Metaphysicâ ponitur id, quod rem quampiam primò ab omni alio distinguit, seu Differentia, quin supponatur altera pars, seu Genus jam positum, ad quod accedit differentia, & rem illam, quæ quantum ad Genus cum variis aliis rebus, conveniebat, ab omni alio distinguit, sicque distinctivo hoc, seu differentia positâ, habetur semper utraque pars Metaphysica, adeoque tota essentia. Primum enim quod in investigatione essentia cujusque rei, seu in definitione ejus concipiendâ inquirimus, est prædicatum aliquod rei illi cum aliis commune, mox aliud prædicatum adjicimus quod

S. Thomæ ordinem prioris & posterioris in divinis agnoscit.

II. In naturâ Divinâ est fundamentum prioris rationis nostræ, & digressivum.

III. Obicit: non esse semper idem primò distinctivum, & adæquatam constitutum.

IV. Resp. primò distinctivum esse ultimò constitutum Metaphysicè.

V. Cur Principium illud tenet semper in compositione Metaphysicâ, non verò semper in Physicâ.

SECTIO NONA.

Objectiones quedam contra Metaphysicum Essentia Divina conceptum, in actu primo intelligendi à nobis statutum.